

Nezaměstnanost je výstižně označována za sociální zlo.

Není výlučným problémem nezaměstnaných, protože na ní doplácíme všichni a několikanásobně. V důsledku nezaměstnanosti dochází k propadu

výběru daní i odvodů sociálního a zdravotního pojištění. Veřejné rozpočty jsou v období masivní nezaměstnanosti zatíženy výplatami podpor

a

sociálních dávek. Nevyužitá pracovní síla nevytváří nové hodnoty.

Nezaměstnaní se dostávají do obtížné osobní, psychické i ekonomické situace, která poznamenává život jejich rodin, partnerů, dětí. Snižuje se jejich životní úroveň a zákonitě i spotřebitelská poptávka po zboží, službách apod., což následně postihuje výrobce i

obchodníky

a dále snižuje daňové a odvodové inkaso. Dlouhodobě nezaměstnaní se dostávají do situace sociálního vyloučení, ztrácejí kvalifikaci a pracovní návyky, mění se jejich životní styl, který se nezřídka vyznačuje názorovou radikalizací, závislostmi či

kriminálním jednáním, což si vyžaduje další společenské náklady.

Podle statistických údajů dosáhla míra nezaměstnanosti v České republice na počátku roku 8,6%. V evidenci úřadů práce bylo 630 000 nezaměstnaných a trh práce nabízel 36 000 volných pracovních míst. Jde tedy o nesmírně vážný problém zvyšující rozdíl mezi reálným výkonem ekonomiky a jejím potenciálem, jehož zvládnutí vysoce zatěžuje veřejné finance.

Z tohoto úhlu pohledu není jednoduché rozhodovat o poskytnutí státní podpory krachu jícím firmám, jejichž bankrot by způsobil hromadná propouštění, protože stát se finančních nákladů souvisejících s nezaměstnaností za žádných okolností nezbaví. Je třeba nalézt a přijmout řešení minimalizující finanční i jiné ztráty a újmy spojené s nezaměstnaností včetně dopadů na výběr daní a pojistného.

Je-li na vládní úrovni připomínáno, že privatizace současně uzavíraných firem přinesla miliardové zisky

nynějším

vlastníkům, není možné nezmínit princip spojovaný s naší nepříliš zdařilou privatizací, v jejímž průběhu se často

zprivatizovaly pouze zisky

a

náklady se přenesly na stát a daňové poplatníky.

V roce 2013 zbankrotovalo v České republice 4 417 živnostníků (o 87% více než v předchozím roce) a 1 379 společností, což se zcela jistě projevilo v nárůstu nezaměstnanosti. V této souvislosti je zajímavé a podnětné připomenout iniciativu Evropské komise, která doporučuje, aby byly vytvořeny podmínky k transformaci bankrotujících firem na družstva, která jsou v podmínkách ekonomických recesí a turbulencí odolnější a stabilnější formou podnikání. Ostatně v Evropě existuje 160 000 družstevních podniků. Evropský parlament proto požádal členské státy, aby vyvinuly rámec pro podporu převodů podniků zaměstnancům, jehož součástí budou finanční mechanismy na pomoc zaměstnancům při vkládání investic do podniků, které se nachází v krizi nebo nemají nástupce, a vytvořily

tak nejlepší možné podmínky pro převzetí podniku, jemuž hrozí úpadek.

Ing. Vladimír Opatrný